

Верховною Радою України законів із відповідних питань; інші заходи – протягом першого кварталу 2013 року.

Однак слід вказати, що, наприклад, вимога щодо прийняття Закону України про затвердження Загальнодержавної програми розвитку конкуренції в Україні на 2013 – 2023 роки була реалізована на теперішній час прийняттям не Закону, а розпорядження Кабінетом Міністрів України «Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку конкуренції на 2013-2023 роки» від 19.09.2012 р. № 690-р (Офіційний вісник України. 2012. № 71. Ст. 2882). Метою Програми є розвиток конкуренції на товарних ринках як засобу забезпечення сталого економічного зростання, покращення умов для їх ефективного функціонування, удосконалення механізму державного регулювання таких ринків.

Крім того, знову ж розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.12.2012 р. № 1027-р (Офіційний вісник України. 2012. № 96. Ст. 3884) були зроблені поправки щодо періоду: 2014 – 2024 роки. А Антимонопольному комітетові разом з іншими заінтересованими центральними та місцевими органами виконавчої влади встановлена вимога розробити та подати до 10 липня 2013 р. (попередній строк – 10 грудня 2012 року) Кабінетові Міністрів України проект Загальнодержавної програми розвитку конкуренції на 2014-2024 роки.

Таким чином процес триває не тільки з позиції сутнісного наповнення відповідної Програми, але і відповідного правового оформлення.

Олюха В. Г.

Криворізький факультет Національного університету «Одеська юридична академія», завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент

ЩОДО НЕДОЦІЛЬНОСТІ ВІДМОВИ ВІД ТЕРМІНУ КАПІТАЛЬНЕ БУДІВНИЦТВО

Капітальне будівництво представляє собою окрему самостійну галузь економіки країни, яка призначена для введення в дію нових, а також реконструкції, розширення, ремонту і технічного переозброєння діючих об'єктів виробничого та невиробничого призначення. Визначальна роль галузі будівництва полягає у створенні умов для динамічного розвитку економіки країни.

Термін капітальне будівництво у законодавстві почав використовуватись у тридцяті роки минулого сторіччя для позначення діяльності у будівельній галузі яка мала свою специфіку: спеціальні суб'єкти (державні або кооперативні організації); обов'язкові для виконання державні довгострокові плани; фінансування будівництва з державного бюджету на основі затверджених титулів будов; жорсткий контроль за строками виконання будівельних робіт; відсутність будь – якої свободи у виборі контр-

агента; складність нормативного регулювання; використання типових договірних форм, які унеможлилювали вільне погодження умов договору підряду на капітальне будівництво.

Такий жорсткий організаційно – правовий режим призвів до протиставлення вказаного договору і договору підряду як самостійних договірних типів. Економічні реформи, що відбулися в Україні докорінним образом змінили і відносини у будівництві. Можна констатувати, що держава практично усунулась від вирішення проблем будівельної галузі. Цілком слушно у ЦК України договір будівельного підряду визначений як вид підрядних зобов'язань. Ймовірно тому, в сучасній науковій літературі висловлена позиція за якою термін «капітальне будівництво» взагалі необхідно вилучити з законодавства України та замінити його терміном «будівельна діяльність» (Гриняк А. Б. Договірні зобов'язання з виконання робіт у цивільному праві України. – автореферат дис. на здобуття наук.ступ. доктора юр. наук, с.7) або «будівництво» (Миронець І.М. Поняття будівництва і капітального будівництва // Вісник господарського судочинства – 2009. – № 3 – с.170). При цьому А. Б. Гриняк обґрунтовує таку необхідність тим, що ознака капітальності використовується для розмежування капітальних та тимчасових споруд і будівель, тобто термін є багатозначним. Бачиться – багатозначність юридичної термінології не є перешкодою при її використанні. Необхідно пам'ятати про можливість полі семантики для юридичної термінології. Наприклад, термін « господарський договір» може використовуватися щонайменше у трьох різних смислових значеннях. Також і поняття капітального будівництва не є однозначним і цілком правомірно розглядається у таких значеннях: 1) галузь економіки або господарського комплексу, 2) форма інвестиційної діяльності, 3) певні роботи, спрямовані на створення основних фондів.

І.М. Миронець, з'ясовуючи зміст категорії капітальне будівництво проаналізувала сенс кожного із цих слів і на цій основі дійшла висновку, що «капітальне будівництво» протиставляється аналогічним за характером роботам, що не потребують порівняно великих витрат (Миронець І.М. Поняття будівництва і капітального будівництва // Вісник господарського судочинства – 2009. – № 3 – с.167). Вартість будівництва в сучасних умовах не завжди є тим показником, що дозволяє розмежувати капітальне будівництво від інших будівельних робіт. Уявляється, що аналіз складних термінів не повинен зводитись тільки до семантичного співставлення його складових. Капітальне будівництво представляє собою окрему самостійну галузь економіки країни, яка призначена для введення в дію нових, а також реконструкції, розширення, ремонту і технічного переозброєння діючих об'єктів виробничого та невиробничого призначення. Для цього процесу характерні тривалість виробничого циклу, значна різноманітність об'єктів будівництва (реконструкції, розширення), здійснення виробничого процесу на місці майбутнього функціонування основних фондів. Осно-

вні виробничі фонди функціонують в сфері матеріального виробництва та обслуговують господарську діяльність підприємства; основні фонди невикробничого призначення це адміністративні будівлі, складські приміщення, об'єкти соціально-культурного та побутового обслуговування, які знаходяться на балансі підприємства. Отже, капітальне будівництво спрямовано на створення або відновлення основних фондів, що і є головним для збереження цього терміну.

Для організації будівельних робіт, що не пов'язані із створенням основних фондів встановлено не такий складний порядок дозвільних процедур, вони пов'язані, як правило з проведенням не складних будівельних робіт, без залучення значної кількості будівельної техніки, устаткування, будівельного персоналу, строк їх проведення не такий тривалий. На відміну від капітального будівництва, складні організаційно – договірні зв'язки тут відсутні, договірна документація також не є складною, а будівельні об'єкти, створені у результаті виконання таких робіт не використовуються у господарській діяльності. Також необхідно додати, що виконання будівельних робіт, що не пов'язані із створенням основних фондів може регулюватись законодавством про захист прав споживачів та відповідними положеннями ЦК України про побутовий підряд.

Таким чином, пропозиції щодо відмови від терміну капітальне будівництво є передчасними і не досить обґрунтованим, адже цей термін є усталеним і дозволяє відокремити роботи, пов'язані зі створенням нових, відновленням, розширенням і вдосконаленням об'єктів виробничого і невикробничого призначення, що належать до основних фондів від інших будівельних робіт. Термін «капітальне будівництво» є усталеним і може використовуватись поряд з терміном «будівельна діяльність», адже відображає окремий аспект будівельної діяльності, що характеризується підвищеними суспільними очікуваннями щодо безпеки та якості робіт у будівництві, притаманних професійній господарській діяльності, орієнтовуючи на певну мету діяльності. Уніфікація термінології лише додасть проблем тлумачення особливостей професійної господарської діяльності по відношенню до споживчих, разових та інших цивільних відносин у капітальному будівництві.

Квасніцька О. О.

Національний університет «Одеська юридична академія», доцент кафедри господарського права і процесу, кандидат юридичних наук, доцент

ПОНЯТТЯ ТА КРИТЕРІЇ ОБ'ЄКТІВ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА ВІДПОВІДНО ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Для правової науки визначення понять, їх ознак, критеріїв розмежування є важливим з позиції практичного застосування та методологічних засад вдосконалення національного законодавства. Слід зазначити,